

крові від хибно-позитивних результатів, оскільки люмінесценція відрізняється кольором, інтенсивністю й тривалістю.

Отже, подальше використання вказаного реагенту в експертній практиці сприятиме виконанню досліджень і проведенню оглядів місць учинення злочинів на якісно новому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Томилин В. В. Судебно-медицинское исследование вещественных доказательств / В. В. Томилин, Л. О. Барсегянц, А. С. Гладких. - М. : Медицина, 1989. - 304 с.

2. Пименов М. Г. Экспертные методики исследования тканей и выделений человека / М. Г. Пименов, С. А. Кондрашов, Л. С. Платоненкова и др. - М. : ЭКЦ МВД России, 2006. - 72 с.

*Криволапое Володимир Михайлович -
ад'юнкт наукової лабораторії з проблем
досудового розслідування Національної
академії внутрішніх справ*

АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗАВОЛОДІННЯМ КОШТАМИ ШЛЯХОМ ВТРУЧАННЯ В РОБОТУ БАНКОМАТІВ

Криміногенні ознаки економіки України не лише перешкоджають нормальному розвитку фінансової системи країни, а й вимагають підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів, пошуку найбільш оптимальних підходів до розв'язання проблем, що виникають під час виявлення та розслідування кримінальних правопорушень у кредитно-фінансовій сфері, зокрема шахрайства з фінансовими ресурсами [1, с. 279].

Більшість шахрайських посягань учиняють групи з чітким розподілом ролей співучасників, які вдаються до хитрощів для обманювання потерпілих (найчастіше це збут підроблених коштовностей, карткове махлярство, заволодіння цінностями під приводом надання послуг і виконання робіт за різними цивільно-правовими угодами, обман у лотереях, використання підроблених документів, обрахування під час розмінювання грошових купюр, вручення на рахунок оплати так званих «ляльок», гадання, ворожіння, шлюбні афери, видавання шахраями себе за

представників органів публічної влади, штатних співробітників відомих комерційних і некомерційних організацій, побудова фінансових та інших «пірамід») [2, с. 109; 3, с. 64].

Привабливою для випробовування злочинних технологій залишається сфера банківських операцій, якій притаманна концентрація коштів як у готівковій, так і в безготівковій формах, різноманітністю фінансових послуг та інструментів із різним рівнем захищеності й широким клієнтським полем.

У банківській системі України протягом 2008-2012 рр. виявлено понад 16 тис. злочинів, з яких майже 90 % становлять різні види корисливих посягань на грошові кошти. Найвищу питому вагу за розмірами збитків у структурі банківської злочинності (62 %) посідають різні види посягань на банківські рахунки, технології вчинення яких поєднують комплекси взаємопов'язаних між собою діянь, передбачених ст. 185, 190, 191, 200, 205, 209, 231, 358, 361, 361¹, 362, 364, 366, 367 Кримінального кодексу України [4, с. 3].

Сервіс банківських установ дає змогу здійснювати більшість операцій дистанційно, управляти рахунками з будь-якого місця з використанням програмно-апаратних засобів. Понад сотні банків в Україні використовують внутрішньодержавні й міжнародні платіжні системи, здійснюють емісію й еквайринг платіжних карток, тож розміри збитків через незаконне втручання в роботу банкоматів щорічно збільшуються. Нині таке шахрайство у світі набуло загрозливих масштабів. Так, утрати від нього лише в США становлять 2,8 млрд доларів щорічно, у Великій Британії - 61,9 млн фунтів стерлінгів. У Східній Європі та країнах колишнього СРСР така проблема актуалізувалася останніми роками у зв'язку з розвитком ринків банківських послуг.

Узагальнення наукових джерел свідчить, що особливості механізму вчинення злочинів, пов'язаних із заволодінням коштами шляхом втручання в роботу банкоматів, та специфіка досудового розслідування в кримінальних провадженнях цієї категорії не враховують розробники криміналістичних рекомендацій. Водночас слідча практика свідчить про низку проблем збирання доказів, складнощі встановлення причетності до них конкретних осіб, специфіку проведення окремих процесуальних дій тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мудряк Т. О. Криміналістичні проблеми розслідування шахрайства з фінансовими ресурсами та шляхи їх вирішення / Т. О. Мудряк // Порівняльно-аналітичне право. - 2014. - № 1. - С.279-281.
2. Кришевич О. В. Кримінальна відповідальність за шахрайство, учинене групою осіб за попередньою домовленістю або організованою групою / О. В. Кришевич // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). - 2015. - № 1 (34). - С. 109-114.
3. Фінагеев В. О. Способи вчинення злочинів, пов'язаних із використанням засобів доступу до банківських рахунків / В. О. Фінагеев // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. - 2016. - № 1. - С. 63-82.
4. Організація розслідування злочинів, пов'язаних із заволодінням коштами шляхом утручання в роботу банкоматів : метод. рек. // С. С. Чернявський, О. Ю. Татаров, В. І. Васишинчук [та ін.]. - Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2013. - 87 с.

Купранець Ігор Михайлович -
начальник Департаменту захисту
економіки Національної поліції України;
Василинчук Віктор Іванович - професор
кафедри спеціальної техніки та
оперативно-розшукового документування
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Інформаційно-аналітичне забезпечення оперативно-розшукової протидії злочинам у бюджетній сфері надає можливість стверджувати, що отримана оперативно-розшукова інформація повинна відображати широке коло явищ, обставин,